

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seurantaa koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

Kuhmon kaupunki pitää varautumisen kehittämistä tärkeänä ja ymmärtää tarpeen selkeyttää valtiovarainministeriön ohjausroolia. Esityksen mukaan ohjaus olisi luonteeltaan informaatio-ohjausta, eikä se loisi kunnille uusia oikeudellisia velvoitteita. Tämä on kuntien itsehallinnon näkökulmasta perusteltua.

Kuhmon kaupunki kuitenkin korostaa, että varautumisen ohjauksen tulee olla tarkkarajaista, ennakoitavaa ja kunnille lisäarvoa tuottavaa, jotta se ei muodostaisi piilomuotoista normiohjausta tai kasvattaisi hallinnollista taakkaa erityisesti pienissä kunnissa. Lisäohjeistuksen tulee olla yhdenmukaista muiden ministeriöiden ohjauksen kanssa, jotta päällekkäisyyksiä ei synny.

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

Kuhmon kaupunki pitää ehdotettuja muutoksia kannatettavina. Nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston aloiteoikeuden täsmentäminen selkeyttää oikeustilaa ja vahvistaa vaikuttamistoimielinten asemaa.

Vanhusneuvoston nimeämisen joustavoittaminen mahdollistaa paikallisten olosuhteiden huomioimisen paremmin. Tämä on perusteltua erityisesti niissä kunnissa, joissa ikääntyvän väestön rakenne tai palvelutarpeet poikkeavat tavanomaisesta.

Kuhmon kaupunki korostaa, että muutosten toimeenpano ei saa lisätä hallinnollista työtä kohtuuttomasti.

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

Kuhmon kaupunki pitää tytäryhteisöjen varautumista koskevien määräysten lisäämistä konserniohjeeseen pääosin tarkoituksenmukaisena. Tytäryhteisöjen häiriönsietokyvyn vahvistaminen parantaa koko konsernin kriisinkestävyttä.

Kuhmon kaupunki kuitenkin korostaa:

- velvoitteiden tulee olla kohtuullisia ja suhteutettuja tytäryhteisön toiminnan kokoon ja kriittisyyteen,
- varautumisen tasoa ei tule ylisäädellä, jotta hallinnollinen kuorma ei kasva ja
- kunnille on jätettävä riittävä päätösvalta konserniohjeen sisällön määrittelyyn.

Kustannusvaikutukset voivat joissakin yhtiöissä olla merkittäviä, mikä on huomioitava jatkovalmistelussa.

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevista muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

Kuhmon kaupunki pitää kirjanpitolain soveltamisen poikkeusten kirjaamista kuntalakiin selkeyttävänä ratkaisuna. Nykyinen ohjeistus pohjainen järjestelmä on vaikeaselkoinen.

Toimintakertomuksessa edellytettävän riskikuvauksen täsmentäminen ei lisää merkittävästi hallinnollista työtä. Riskiarvioinnin systemaattinen esittäminen parantaa talouden ja johtamisen läpinäkyvyyttä.

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

Kuhmon kaupunki pitää vaikutusarviointeja kattavina ja perusteltuina. Erityisen myönteistä on, että esityksellä ei luoda kunnille uusia merkittäviä lakisääteisiä velvoitteita, että varautumisen ohjaus pysyy informaatio-ohjauksen tasolla, ja että konserniohjeen muutosten vaikutuksiin on kiinnitetty huomiota.

Kuhmon kaupunki korostaa kuitenkin tarvetta arvioida pienten kuntien hallinnollisia resursseja myös jatkovalmistelussa. Varautumisen osaaminen ja henkilöstöresurssit vaihtelevat suuresti, mikä näkyy myös valtakunnallisissa selvityksissä.

Muut huomionne esitysluonnoksesta

Kuhmon kaupunki pitää tärkeänä, että ohjauksen ja seurannan välinen suhde täsmennetään niin, ettei kunnille synny uusia epäsuoria raportointivelvoitteita.

Kuntien itsehallintoa koskevat perustuslailliset näkökohdat on huomioitu esityksessä asianmukaisesti.

Kuhmon kaupunki korostaa, että varautumisen tehostaminen edellyttää valtion ja kuntien yhteistyötä – ei yksipuolista ohjausta.

Yhteenveto

Kuhmon kaupunki puoltaa esitysluonnoksen keskeisiä muutoksia, mutta korostaa kunnille annettavan ohjauksen selkeyttä, kohtuullisuutta ja käytännönläheisyyttä. Varautumisen kehittäminen on tärkeää erityisesti pienissä ja harvaan asutuissa kunnissa, mutta sen tulee tapahtua kunnallisen itsehallinnon periaatteita kunnioittaen ja hallinnollista taakkaa maltillisesti lisäten.

Kyllönen Pinja

Kuhmon kaupunki - Kuhmon kaupunginhallitus